तस्मात्तपनाद्धूमोऽजायत । तद्भूयोऽतप्यत । तस्मात्तपनादग्निरजायत । तद्भूयोऽतप्यत [१] । तस्मात्तपनाज्ज्योतिरजायत । तद्भूयोऽतप्यत । तस्मात्तपनादर्चिरजायत । तद्भूयोऽतप्यत । तस्मात्तपनान्मरीचयोऽजायन्त । तद्भूयोऽतप्यत । तस्मात्तपनादुदारा अजायन्त । तद्भूयोऽतप्यत । तदभ्रमिव समहन्यत" इति । यदिदं स्थावरजङ्गमरूपं भूलोकादिरूपञ्च जगत् इदानीं दृश्यते तत्किमपि सृष्टेः पूर्व्वं नैवासीत् । तत्तादृशमसद्रूपमेव वर्त्तमानं स्यात् । सद्रूपतां प्राप्नुयामित्येतादृशं मनोऽकुरुत । तथा चोपनिषदि पूर्व्वमसद्रूपं पश्चात् सद्रूपतोत्पत्तिश्च विस्पष्टमाम्नायते । असद्वा इदमग्र आसीत् । ततो वै सदजायतेति । अत्रासच्छब्देन न शशविषाणादिसमानं शून्यत्वं विवक्षितं किं तर्ह्यनभिव्यक्तनामरूपत्वम् । अत एव वाजसनेयिनः समामनन्ति । तद्धेदं तर्ह्यव्याकृतमासीत् । तन्नामरूपाभ्यामेव व्याक्रियेत इति । भूमिराप इत्यादिकं नाम काठिन्यद्रवादिकं रूपम् । तत्तद्भूततमाकारेण विस्पष्टमाममन्तान्निष्पादनं व्याकरणं तद्रहितत्वेनाविस्पष्टदशापन्नत्वमव्याकृतत्वम् । तदेवं मनुना स्मर्य्यते, आसीदिदं तमोभूतमप्रज्ञातमलक्षणम् । अप्रतर्क्यमविज्ञेयं प्रसुप्तमिव सर्व्वत इति । शून्यत्वविवक्षायां छन्दोगश्रुतिर्विरुध्येत । छन्दोगा ह्येवमामनन्ति, सदेव सोम्येदमग्र आसीदेकमेवाद्वितीयम् इति । पुनरपि तद्धैक आहुरसदेवेदमग्र आसीत् इति । शून्यत्वपक्षमुपन्यस्य तन्निराकरणमेवमामनन्ति, कुतस्तु खलु सोम्यैवं स्यादिति होवाच, कथमसतः सज्जायत इति ।